

Resultats Itinerari participatiu 3: Reptes de Futur

Document de resultats del tercer itinerari participatiu de la primera fase del procés participatiu sobre el planejament urbanístic dels entorns de la Colònia Güell

Juny 2021

Consorci constituït per la Generalitat de Catalunya, mitjançant l'Institut Català del Sòl, l'Ajuntament de Santa Coloma de Cervelló i l'Ajuntament de Sant Boi de Llobregat.

DADES GENERALS DE L'ACTIVITAT

Dia de l'activitat	Dissabte 5 de juny de 2021
Durada de l'activitat	11:00 a 13:30 hores
Lloc de l'activitat	Activitat itinerant pels entorns de la Colònia Güell.
Persones assistents	23 persones.

Emmarcament

En aquest document es descriu l'itinerari participatiu realitzat en el context del procés participatiu del planejament supramunicipal dels entorns de la Colònia Güell. Prèviament a aquests itineraris s'ha fet una sessió de presentació pública, el dia 13 d'abril i un taller d'entitats, el dia 27 d'abril amb un gran interès i participació.

Aquest recorregut és el tercer i últim dels tres itineraris participatius, plantejats com activitats obertes a la ciutadania. Els itineraris participatius serveixen per a informar, explicar i debatre "in situ" sobre diferents aspectes. En aquest cas volem reflexionar sobre els **reptes de futur** que té el territori i recollirem **també idees i suggeriments** per abordar aquests reptes.

També s'ha aprofitat la seva realització en l'espai públic per fomentar la presencialitat en el procés participatiu i aprofitar la major seguretat que ofereixen les activitats en espais oberts davant la COVID-19.

Els objectius del procés participatiu on s'emmarca aquesta activitat són:

- Facilitar informació clara, comprensible i amb transparència a la ciutadania sobre el Pla dels Entorns de la Colònia Güell i el procés participatiu.
- Posar a debat, des dels seus inicis, la proposta d'elaboració del PEEG aportant per una banda, una diagnosi sobre el model de ciutat i sobre la percepció social del territori, i, per altra banda, propostes i idees als redactors del PEEG en les fases de redacció d'aquest document.

Per aquesta activitat es volien treballar els següents aspectes

- Informar i resoldre dubtes sobre el procés participatiu i de l'estat del planejament.
- Reflexionar sobre els reptes de futur que té el territori i recollir les principals preocupacions i també propostes per abordar aquests reptes.
- Recollir les principals preocupacions sobre el planejament,

La dinàmica de treball es va pensar en **dos moments**: el primer en **clau individual** i després una **posada en comú**, amb un diàleg entre les persones participants. Per recollir les aportacions individuals es va fer servir un tríptic de participació¹, on es plantejava una pregunta com a disparador del debat i es posava en comú en el següent punt, per deixar un espai per a la reflexió. Aquests comentaris i les principals conclusions del diàleg entre els participants es poden trobar en aquest document.

¹ Es troba adjunt al final del document.

Esquema de la sessió

L'itinerari participatiu es va organitzar en diferents parades, on es situaven una sèrie de temes amb una mirada global sobre el territori.

11:00 - Punt 0 - Inici recorregut. Ciutat Cooperativa.

Informar de l'estat actual projecte (procés participatiu + Planejament) i resoldre dubtes

Situar la pregunta 1 sobre punts canvis arran de la pandèmia.

11:30 - Punt 0 - Recinte industrial. Edifici Telers.

Compartir respostes a la pregunta 1.

Breu explicació del context de l'edifici dels telers i recinte industrial

Situar, respondre i compartir la pregunta 2: oportunitats econòmiques.

Situar pregunta 3: reptes habitatge

12.20- Punt 2 – Torre Salbana

Explicació de la situació del planejament en aquest punt.

Posada en comú pregunta 3: habitatge.

Situar pregunta 4: canvi climàtic.

Caminada per la part de darrere de l'espai

13.00 - Punt 3 – Riera de Can Julià

Respondre i compartir pregunta 4: canvi climàtic.

Situar pregunta tancament: reptes.

Convidar a fer avaluació i tancament

Persones i entitats participants

A la sessió van participar un total de 23 persones (15 homes i 8 dones). 3 persones es van identificar com a persones representants de les següents entitats.

1. Santa Coloma de Cervelló per la República
2. Associació Dones pels 4 Cantons
3. Associació per a la Conservació de la Colònia Güell

Resum de les aportacions

En aquest apartat es resumeixen les principals conclusions de l'itinerari. Cal recordar que aquestes s'han de sumar a la resta de conclusions dels diferents canals de participació (enquestes, espais d'aportacions en línia i la resta d'activitat) per poder tenir una imatge més completa del procés participatiu.

Mitjançant el tríptic de participació es van recollir al voltant de **230 aportacions individuals diferents**. Per a facilitar la comprensió d'aquest contingut, s'han endreçat aquestes aportacions en els temes plantejats en cada punt del recorregut. També s'han complementat aquestes aportacions escrites amb les principals conclusions del diàleg que es va realitzar entre les persones participants.

Punt 0: Informació sobre el procés participatiu i el planejament.

El recorregut es va iniciar al Carrer Pau Casals, 68, en Ciutat Cooperativa on es va fer una breu explicació del procés participatiu i de la situació actual del planejament. En aquest cas no es van plantejar dubtes per part de les persones participants.

Recordem que aquesta informació està disponible en la **sessió de presentació en línia** i també podeu trobar més respostes al **document de preguntes i respostes** disponible al portal de participació².

Punt 0: Aprenentatges de la pandèmia per la planificació.

La situació de pandèmia viscuda en aquests anys ens ha fet viure canvis molt importants en la manera de viure a les nostres ciutats. Volem aprofitar aquesta experiència viscuda per recollir alguns dels canvis que pensem que poden mantenir-se en el futur, i tenir-los en compte en la planificació del territori.

Per això en aquest primer punt es va plantejar la següent pregunta: quins canvis t'imagines que es poden aprofitar per planificar millor el territori en el futur?

A partir de les aportacions individuals recollides es pot destacar:

- **La necessitat d'espais oberts.** Els participants destaquen que la pandèmia els ha portat a tenir **una relació amb l'entorn natural més intensa** i han redescobert la importància de tenir un entorn naturalitzat com una part imprescindible per la bona salut del cos i la ment, un espai d'esbarjo on compensar l'excés d'hores de confinament a casa.
- **Impacte del teletreball.** De l'experiència del teletreball en pandèmia, es dedueix que es poden crear diverses oportunitats:

- **Més vida de proximitat:** més vida als barris i augment de productes, economia i serveis de proximitat.
- **Reduir la mobilitat:** reducció del trànsit i la contaminació.
- **Equilibri territorial:** preveure la tendència de la gent a anar-hi a nuclis més petits i no urbans. Planificar el territori local pensant el global per evitar desequilibris, potenciar les comarques que perden població.
- **Adaptació a la nova mobilitat.** Es proposen mesures per accelerar l'adaptació a la nova mobilitat amb punts de càrrega de vehicles, *hubs* de transport, bici i *motosharing* i el foment de les estacions dels FGC.
- Altres aspectes recollits de manera puntual són:
 - La valoració dels espais d'habitatge més grans i confortables.
 - Valorar més la sanitat pública.

Punt 1: Oportunitats econòmiques innovadores. Recinte industrial.

En aquest segon punt, ubicats en el Recinte Industrial dins de l'edifici Telers, es va fer una introducció sobre la situació urbanística del Recinte Industrial.

Es va aprofitar que el recinte industrial, com a edifici patrimonial i amb activitats econòmiques històriques i actuals, per debatre sobre les **oportunitats econòmiques innovadores** (energia, economia circular, 4.0) es podrien implantar, en el territori i específicament en el Recinte industrial.

Es van recollir les següents aportacions:

Pel que fa a la visió general sobre el territori podem destacar:

- **Crear oportunitats laborals.** Les aportacions més nombroses apunten que cal recuperar l'activitat econòmica i generar un efecte crida als emprenedors per crear llocs de treball per evitar ser una ciutat dormitori. La majoria de les aportacions apostes per fomentar usos diversos i complementaris tot i que també s'apunta a la possibilitat de buscar l'especialització respecte a l'àrea metropolitana.
- **Mantenir l'espai natural com un actiu del territori.** No considerar aquest espai com no productiu, sinó que s'ha d'aprofitar l'espai urbanitzable existent al màxim i preservar i potenciar l'espai natural com un actiu. La Colònia s'ha de repensar com un tot, a partir dels elements existents.
 - En aquesta línia es proposa fomentar l'agricultura de proximitat.
- Es reconeix el paper del **turisme** com un actiu, però fent-lo sostenible i no massiu.
- Necessitat de tenir un **Pla de desenvolupament local** que estructurari les accions per l'activació econòmica del territori.
- **Fomentar l'economia circular i economia verda** i ser un referent en energies renovables.

Pel que fa al paper que pot jugar el Recinte Industrial en l'activació econòmica:

- Una majoria d'aportacions, aposta per **fomentar usos diversos i complementaris** com l'activitat econòmica, cultural, formativa, social i l'habitatge.
- Dins d'aquestes possibles activitats podem destacar:
 - **Activitats econòmiques:** espais de cotreball o oficines, espais d'emprenedoria i *start-ups*, petita i mitjana empresa, innovació en la construcció.
 - **Espais d'oficis:** tallers d'artesanía, etc.
 - **Espais formatius:** escola de formació professional-
 - **Espais gastronòmics:** vinculats a l'espai agrícola (Km0).
 - **Usos artístics i culturals:** Museu sobre l'història de la Colònia Industrial, centre d'interpretació de la vall, creació d'itineraris turístics sostenibles i creació d'un auditori i d'altres equipaments públics, estudi de cinema.
 - **Usos d'habitatge:** rehabilitar naus, fer tipus *loft* per residències, etc.
- També s'apunten a una sèrie de criteris o models per incorporar al Recinte:
 - **Fer-lo un referent en energies renovables.** Implantació d'energies renovables i empreses d'economia verda i circular. Creació d'un projecte d'energia solar fotovoltaica als terrats, aprofitant la quantitat de m2 de sostre i sense perjudicar el patrimoni.
 - Apostar per activitats que fomentin i impulsin la **rehabilitació**
 - Fer un espai referent en **innovació i indústries tecnològiques**.
 - Que tingui **major connexió amb la Colònia** i l'espai natural.
 - Buscar **sinergies** amb les necessitats de l'àrea metropolitana, sobretot Barcelona.

Punt 2: El repte de l'habitatge. Torre Salbana

En aquest punt s'introdueix un altre dels reptes de futur que té la Colònia: l'habitatge. A partir de les següents preguntes: com es podria abordar el **repte de l'habitatge?**, i quin model us imagineu?

A partir d'aquestes preguntes s'ha recollit una gran diversitat de comentaris. S'han agrupat en els següents blocs:

Necessitat d'habitatge:

- **Estudiar la necessitat real d'habitatges.** Es posa en qüestió que la necessitat sigui real, i es considera que no cal més habitatge. Es considera que hi ha molts pisos buits i que s'ha de negociar amb els bancs. El municipi té un sostre limitat no es vol massificar el territori i multiplicar la població. Es demana un pla d'habitatge i analitzar la situació a

escala comarcal. No se sap si la demanda d'habitatges respon a una necessitat de demanda de BCN. En tot cas es comenta que cal potenciar el sistema de ciutats de la Catalunya interior.

En tot cas, no es veu adequat transformar l'entorn per fer habitatge privat. En cas de fer-ne, d'habitatges públics, mirar amb lupa la ubicació: preferentment en espais degradats o ja urbanitzats.

- **Que sigui habitatge assequible.** Es valora que els que tenen problemes d'accés a l'habitatge son els joves o altres col·lectius, especialment pel preu de l'habitatge. Es demana aprofitar que el sòl és públic per resoldre aquesta demanda social.

Es recullen possibles models com a proposta: de protecció oficial especialment per joves i col·lectius diversos, de lloguer social i amb cooperatives. També es menciona la possibilitat d'afavorir la cobertura de la població de Santa Coloma i Sant Boi de manera prioritària.

Tipologies i criteris

- **Habitatge sostenible.** No només en termes ambientals (eficiència energètica) sinó com a gestió, fer-los progressius i considerant la cohesió social i la mobilitat.
- **Habitatge integrat amb l'entorn:** aprofitar la topografia i construir edificis que tinguin poc impacte visual i paisatgístic.
- **Habitatges de baixa densitat.** Es mencionen alguns exemples: poca alçada, cases amb jardí, habitatges amb comerç.
- **Fomentar la rehabilitació:** en comptes d'edificar aprofitar espais ja urbanitzats per fer habitatge.

Torre Salbana

Tot i que no estava previst abordar els usos d'aquest espai com un element del debat del recorregut, s'han recollit les següents aportacions, amb l'objectiu de recuperar i rehabilitar l'edifici.

- Majoritàriament es visualitza com un **espai per al turisme**, hotel o restaurant, perquè en la zona falten espais per acollir turistes,
- També es proposa la possibilitat de fer una **escola d'agricultura de la vinya**. Com a mínim s'hauria de restaurar la torre.

Punt 3: Canvi Climàtic. Riera de Can Julià.

Ja situats en el següent punt, al costat de la Riera de Can Julià, s'introdueix el tema del canvi climàtic, la seva percepció i les preocupacions al respecte. Es va fer una primera pregunta de valoració, per sondejar la preocupació envers aquest tema.

Creieu que el canvi climàtic és un aspecte important a tenir en compte? (1 poc - 5 molt)

En general els participants han valorat molt important tenir en compte el canvi climàtic: **17 persones l'han valorat amb un 5**, tres amb un quatre i una amb un tres.

Es va completar aquesta pregunta amb la recollida dels aspectes que més preocupen sobre el canvi climàtic en el territori

Preocupacions envers el canvi climàtic:

- La principal preocupació de quasi totes les persones participants és la **pèrdua de l'espai natural** i els recursos naturals (aigua, biodiversitat de flora i fauna, valor paisatgístic). S'han de mantenir els espais verds que actuen de "coixí" entre les zones urbanitzades de la regió metropolitana i com espais únics de biodiversitat.

Es proposa crear centres d'interpretació natural, i apostar per una construcció sostenible i el foment de les energies renovables i el transport públic elèctric.

La segona preocupació principal és l'augment de la **contaminació**, tant lumínica, com de sorolls i sobretot de l'aire.

- Per últim es comenta que és complicat resoldre el canvi climàtic només amb accions en un territori tan petit, i que requereix una manera de pensar global: projectar-se cap a un decreixement, reduint la petjada de CO2 i fer un canvi energètic i de mentalitat.

Punt 3: Reptes. Riera de Can Julià.

Com a última pregunta de l'itinerari es planteja resumir el repte més important que té el territori a partir dels debats que s'han tingut en el recorregut.

Podem resumir les aportacions en:

- **Canvi climàtic:** Un dels reptes més importants és el del mateix canvi climàtic, integrar la planificació urbana respectant al màxim la natura i els espais verds per a contrarestar el canvi climàtic i trobar l'equilibri per incorporar possibilitats de viure, serveis de proximitat i un lloc de treball. Es proposa apostar per habitatges sostenibles, energies renovables, agricultura de proximitat i l'economia circular.
- **Oportunitats laborals:** Aprofitar el sòl edificat per crear oportunitats que aportin valor i modernitzar l'economia i aportar valor afegit al poble amb propostes econòmicament viables, territoris més resilents, capaços d'adaptar-se als canvis i que no depenguin tant dels territoris dels voltants. Generar llocs de treball de proximitat i potenciar el comerç local i ecològic, conciliar oportunitats laborals de qualitat amb la recuperació de l'espai de la colònia, amb una activitat econòmica sostenible.
- **Preservar l'entorn natural.** Trobar un equilibri amb l'entorn natural i patrimonial de la Colònia, amb usos que siguin compatibles i que preservin el paisatge.
- **Avançar en el canvi de model de mobilitat:** amb la millora de transport públic, itineraris de vianants i per la natura amb l'objectiu de tenir un major equilibri territorial.

Valoració de l'itinerari

Dins del tríptic de l'itinerari es va incloure una pregunta de valoració sobre l'activitat (De l'1 al 5: com valeres el desenvolupament de l'itinerari? On 1 és malament i 5 molt bé).

Es van recollir 21 valoracions, amb una **mitjana de valoració de 4,57** Va haver-hi tretze persones que el van valorar amb un 5, set persones amb un 4 i una persona amb un 3.

Tot i això ens van deixar algunes notes amb diversos suggeriments: explicar la voluntat del Ajuntaments, fer una tasca mes informativa des de els ajuntaments i la preocupació de que tot el recollit quedi en el calaix i no sigui efectiu.

Imatges del recorregut

Tríptics de participació emprats